

Motion till riksdagen

1988/89:Jo725

av Anita Persson m.fl. (s)

Bevarande av park- och trädgårdsanläggningar av historiska skäl

I Sörmland utgör historiska parker och andra trädgårdsanläggningar en betydelsefull del av det sörmländska kulturarvet och är ett viktigt stöd för tolkningen av länets kulturhistoria.

Parker och trädgårdar bör ses som konstverk där värdefulla kunskaper om trädgårdskunnande och arkitektur förenas. Dessutom utgör de ofta intressanta naturtyper och är en stor tillgång som rekreationsområde. Trots detta är kunskapen om våra trädgårdsanläggningar dålig i dag. Om de inte uppmärksammas mer och får ett bättre skydd kommer många att utplånas eller förvanskas och en del av vår historia går förlorad.

Urvalet av särskilt bevarandevärda trädgårds- och parkanläggningar kan ske med utgångspunkt från olika aspekter. Det kulturhistoriska värdet är i regel det mest intressanta. Parkerna är viktiga delar av kulturlandskapet. Anläggningen har en gestaltning som speglar tiden då den anlades. I vissa fall är parken förbunden med en eller flera byggnader till en arkitektonisk enhet. En del anläggningar är betydelsefulla som refuger för hotade växt- och djurarter. Lövskogens ökade kommersiella värde gör det angeläget att även från naturvårdssynpunkt värna om lövskogar som är (eller utgör rester av) parker, trädgårdar eller djurgårdar. Anläggningarna har också pedagogiska, rekreativa och turistiska värden.

Många andra länder har ett skyddsinstitut direkt avsett för bevarande av intressanta parker. I Sverige är det flera olika lagar som behandlar trädgårds- och parkanläggningar. Detta kan vara förvirrande. Valet av bevarandeinstrument är många gånger svårt. Ofta bestämmer valet av skyddsform också hur skötseln kan ske och finansieras.

Ett särskilt handlingsprogram krävs för att möta hoten mot våra parker och trädgårdar. Resurser behövs för inventering, värdering, säkerställande och vård. Lagskyddet gällande parker och trädgårdar bör ses över och en enhetlig praxis bör skapas för skydd och vård. Genom att fyra gamla lagar från årsskiftet 1988/89 samlats i en kulturminneslag, har problemet börjat angripas. Frågan om hur värdefulla kulturmiljöer, som t.ex. parker och trädgårdar, skall ges lagskydd besvaras emellertid inte fullständigt av denna lag. Skall kulturmiljöer skyddas genom andra sektors lagstiftning, måste lagarna i fråga anpassas till detta.

Miljö- och energiministern har aviserat en översyn av naturvårdslagen. Det är viktigt att hela bevarande- och vårdproblemet tas upp i samband med detta översynsarbete. Frågorna om enhetliga finansieringsformer och en eventuellt sammanförd bevarandelagstiftning måste därvid få en seriös behandling.

Hemställan

Mot. 1988/89

Jo725

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen tillkänna vad i motionen anförts om åtgärder för att bevara historiska parker och trädgårdsanläggningar.

Stockholm den 18 januari 1989

Anita Persson (s)

Olle Svensson (s)

Reynoldh Furustrand (s)

Marita Bengtsson (s)